

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بیت‌سالی

«بخشنامه»

شماره: ۰۰/۳۰۶۸۰۸

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۰/۱۹

دارد

سوست:

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست‌بانک، موسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۰۰/۳۷۷۵۸ مورخ ۱۴۰۰/۲/۱۱ موضوع ابلاغ «مقررات ناظر بر اعطای چک موردی» و همچنین بخشنامه شماره ۰۰/۲۹۰۴۴۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۵ در رابطه با مؤلفه‌های امنیتی و مشخصات ظاهری چک‌های موردی، بدین وسیله اصلاحیه «مقررات ناظر بر اعطای چک موردی» که در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۴ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی مورد تأیید واقع شده است، به شرح پیوست جهت استحضار ایفاد می‌گردد. شایان ذکر است، اصلاحات اعمال شده در مقررات مذکور به شرح ذیل می‌باشد:

۱- اصلاح عبارت «مشری» موضوع ردیف (۱-۳) مقررات مذکور، به شرح زیر:

«به شخص حقیقی یا حقوقی دارای «حساب جاری» فاقد دسته چک در شبکه بانکی کشور که متقاضی استفاده از «چک موردی» است، اطلاق می‌گردد.»

۲- الحاق یک ماده به عنوان ماده (۷) به شرح ذیل:

«اعطای چک موردی به مشتری حقوقی مستلزم اخذ موارد ذیل است:

۱-۷- ارایه صورت‌های مالی حسابرسی شده سالیانه؛

۲-۷- ارایه اظهارنامه مالیاتی ثبت شده نزد مرجع مالیاتی؛

۳-۷- نداشتن بدهی غیر جاری مطابق «آیین‌نامه وصول مطالبات غیر جاری مؤسسات اعتباری (ریالی‌واری)» مصوب شورای پول و اعتبار»

۳- الحاق یک ماده به عنوان ماده (۸) به شرح ذیل:

«اعطای چک موردی به حساب جاری مشترک ممنوع است.»

۴- الحاق یک ماده به عنوان ماده (۱۲) به شرح ذیل:

«استفاده از چک موردی به عنوان ضمانت، ممنوع است.»

خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره

۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذیربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شده

و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آید. / ۵۴۸۷۶۲۱/فد

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

الهام چیت‌سازان

۳۸۱۶

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۲۱۵-۰۲

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

**مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی**

مقررات ناظر بر اعطای «چک موردی»

پاییز ۱۴۰۰

بسمه تعالی

مقدمه:

با استناد به تبصره (۲) ذیل ماده (۶) اصلاحی «قانون صدور چک» مصوب سال ۱۳۹۷ مجلس شورای اسلامی، مقررات ناظر بر اعطای «چک موردی» به شرح زیر تدوین می‌گردد:

فصل نخست: تعاریف

ماده ۱ - در این دستورالعمل عناوین زیر به جای عبارات مربوط به کار می‌رود:

۱-۱- **چک موردی:** نوعی از چک که به صورت موردی، در راستای اهداف مورد اشاره در قانون، با رعایت شرایط مندرج در این دستورالعمل، به مشتری فاقد دسته‌چک اعطا می‌گردد.

۱-۲- **قانون:** «قانون صدور چک» مصوب سال ۱۳۵۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن؛

۱-۳- **مشتری:** به شخص حقیقی یا حقوقی دارای «حساب جاری» فاقد دسته چک در شبکه بانکی کشور که متقاضی استفاده از «چک موردی» است، اطلاق می‌گردد.^۱

۱-۴- **دارنده چک موردی:** به شخص حقیقی یا حقوقی که چک موردی در وجه وی صادر گردیده اطلاق می‌گردد.

۱-۵- **سامانه صیاد:** سامانه صدور یکپارچه الکترونیکی دسته چک و ثبت نقل و انتقال چک نزد بانک مرکزی؛

۱-۶- **حساب جاری:** حسابی است که بانک بر اساس قرارداد منعقد شده با متقاضی، به منظور قبول سپرده قرض‌الحسنه جاری به ریال، به نام وی افتتاح می‌نماید؛

^۱ مصوب سی و دومین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۴ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری

فصل دوم: شرایط اعطای چک موردی و استفاده از آن

ماده ۲ - اعطای چک موردی به مشتری باید از طریق سامانه صیاد با دریافت شناسه یکتا برای هر برگ چک موردی انجام پذیرد و مستلزم رعایت فرآیندها و الزامات ناظر بر اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری نمی‌باشد.

ماده ۳ - اعطای چک موردی به مشتریان زیر ممنوع است:

۱- اشخاص ورشکسته؛

۲- اشخاص معسر از پرداخت محکوم‌به؛

۳- وکیل/نماینده صادرکننده (امضاءکننده) چک برگشتی رفع سوءاثر نشده از طرف اشخاص صاحب حساب وفق شرایط مقرر در قانون؛

۳-۴- اشخاص دارای چک برگشتی رفع سوءاثر نشده اعم از موردی و عادی؛

۳-۵- اشخاصی که بنا به رأی قطعی مراجع قضایی حسب مفاد قوانین مربوط از جمله موارد مقرر در قانون، به محرومیت از داشتن دسته چک و چک موردی محکوم شده‌اند؛

۳-۶- اشخاصی که حساب جاری آن‌ها به دلایل قانونی یا حسب تصمیم مرجع قضایی مسدود گردیده و برداشت از آن ممنوع است؛ به استثنای مواردی که صرفاً بخشی از موجودی حساب جاری مشتری مسدود شده و برداشت مابقی موجودی حساب جاری وی امکان‌پذیر است؛

۳-۷- اشخاص ورشکسته، معسر از پرداخت محکوم به یا دارای چک برگشتی رفع سوءاثر نشده که مطابق حکم مقرر در تبصره ۲ ذیل ماده (۲۱) مکرر قانون، به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی اقدام می‌کنند؛

ماده ۴ - استفاده از چک موردی مستلزم داشتن حساب جاری نزد بانک محال‌علیه بوده و صدور آن مستلزم ثبت مراتب در سامانه صیاد است.

ماده ۵ - در صورت عدم پرداخت وجه چک موردی به دلیل نداشتن موجودی کافی یا تحقق هر یک از علل مقرر در قانون برای برگشت چک (به استثنای برگشت چک به علت دستور عدم پرداخت موضوع ماده ۱۴ قانون)، صاحب حساب و وکیل یا نماینده امضاءکننده چک از طرف وی تا زمان پرداخت دین ناشی از چک مزبور، مشمول محرومیت‌های مندرج در ذیل ماده (۵)

مکرر الحاقی به قانون و نیز محرومیت از دریافت دسته چک، صدور چک جدید و استفاده مجدد از چک موردی می‌باشند.

ماده ۶ - حداکثر تعداد چک موردی قابل اعطاء به هر مشتری در شبکه بانکی کشور در هر تقاضا حداکثر دو فقره و در مجموع سالانه، حداکثر ۵ فقره می‌باشد.

تبصره ۵ - اعطای چک موردی به مشتری تا قبل از تعیین تکلیف چک‌های موردی قبلی اعطایی به وی در سامانه صیاد یا ارائه آن‌ها به بانک، ممنوع است.

ماده ۷ - اعطای چک موردی به مشتری حقوقی مستلزم اخذ موارد ذیل است:^۲

۱-۷- راییه صورتهای مالی حسابرسی شده سالیانه؛

۲-۷- راییه اظهارنامه مالیاتی ثبت شده نزد مرجع مالیاتی؛

۳-۷- نداشتن بدهی غیرجاری مطابق «آیین‌نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات

اعتباری (ریالی و ارزی) مصوب شورای پول و اعتبار»؛^۳

ماده ۸ - اعطای چک موردی به حساب جاری مشترک ممنوع است.^۴

ماده ۹ - سقف مبلغ کلی مجاز سالیانه برای صدور چک موردی، بر اساس شیوه‌نامه موضوع ماده (۷) دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی قانون می‌باشد.

ماده ۱۰ - دارنده چک موردی می‌تواند آخرین وضعیت صادرکننده چک موردی شامل سابقه چک برگشتی در سه سال اخیر و میزان تعهدات چک‌های تسویه نشده را از طریق سامانه صیاد استعلام نماید.

ماده ۱۱ - چک موردی غیرقابل انتقال به غیر بوده و صرفاً توسط شخصی که چک موردی در وجه او صادر شده، قابل تسویه است.

ماده ۱۲ - استفاده از چک موردی به عنوان ضمانت ممنوع است.^۴

ماده ۱۳ - تسویه چک موردی منوط به ثبت مشخصات آن و نیز ثبت عملیات تسویه آن در سامانه صیاد است.

^۲ مصوب سی و دومین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۴ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری

^۳ مصوب سی و دومین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۴ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری

^۴ مصوب سی و دومین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۴ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری

فصل سوم: سایر الزامات

ماده ۱۴ - سایر ضوابط و الزامات ناظر بر چک‌های موردی که در این دستورالعمل ذکر نشده است، حسب مورد تابع مفاد قانون می‌باشد.

مقررات ناظر بر اعطای «چک موردی» که در چهل و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۷ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری به تصویب رسیده، در سی و دومین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۴ کمیسیون مزبور، با اصلاحاتی به شرح مندرج در متن اصلاح گردید.